

Szatmár-Bereg MTÉT

Az Alföld északkeleti, legváltozatosabb régiója a Bereg-Szatmári sík, ami a Kárpát-medence erdős, lápos, folyó- és pangóvizekben gazdag élőhelyeit őrzi. A természeti és kulturális értékekben gazdag területet a Tisza szeli ketté. A táj természetes állapotában ártéri síkság, melyet elhagyott folyómedrek szabdalnak fel.

A vidék talajai mészben szegények, szerkezetük rossz, vízvezető képességük nem megfelelő. Jellemzően fiatal (holocén) folyami öntéseken alakultak ki, a talajképző kőzet általában öntésiszap és agyag.

Fotó: Habarics Béla

A hajdan szinte összefüggő, hatalmas erdőségeket néhol már csak néhány fa jelzi. A kivágott erdők helyén a hagyományos rét- és legelőgazdálkodás következtében értékes füves élőhelyek jöttek létre. Egyaránt megtalálhatók itt a hegyvidékre és az Alföldre jellemző flóra- és faunaelemek.

A füves térségek nagy része ecsetpázsitos, soványcsenkeszes, ritkán hernyópázsitos, enyhén szikesedő nedves legelő, félszáraz kaszáló. Néhol erdőssztyepp jellegű foltokra is rábukkanhatunk sziki kocsorddal, réti őszirózsával és réti iszalaggal.

Kapcsolat:
Farkas Tímea
tel: (30) 498 0071
e-mail: farkastimea@hnp.hu

Természetvédelmi szempontból igen jelentősek a mocsárrétek és a kiszáradó láprétek. Fontosabb fajaik a réti ecsetpázsit, a kornistárnics, a réti kardvirág és az őszi vérfű. Helyenként megtalálhatók az agárkosbor és az elegáns kosbor tövei, de előfordul a szibériai nőszirm is.

A nedves réteken termelődött nagy mennyiségű szerves anyag jó részét a kaszálások során eltávolították, megelőzve ezzel a nitrogénterhelést jobban bíró gyomok (csalán, aszat, bürok) elszaporodását. A hagyományos kaszálási mód nem tömörítette a talajt, és az őszi munkavégzés idejére a növények többsége már magot is érlelt. Ez a fajta használat őrizte meg értékes élővilágukat évszázadokon keresztül. További fennmaradásuk a vízviszonyok – sokszor manapság már mesterséges – fenntartásán és a megfelelő hasznosításon múlik. Az erősebb zavarás (taposás, legeltetés, trágyázás, felülvetés) viszont a terület leromlásához, a faji változatosság csökkenéséhez vezethet.

A füves területek több fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj (pl.: haris, réti fülesbagoly, hamvas rétihéja), valamint számos ritka gerinctelen állat élőhelyei. A lepkék közül említést érdemelnek a hegyvidéki típusú kaszálóréteken és a lápréteken előforduló, európai jelentőségű szürkés hangyaboglárka és a vérfű hangyaboglárka lepkék, valamint a nagy szikibagoly lepke.

Fotó: Baranyi Tamás

A szántóterületek szerepe az egyes madárfajok szaporodásában – pl.: fürj, hamvas rétihéja –, és a vonuló fajok táplálkozásában jelentős, amellet hogy egyéb védett állatok és növények (pl: eltűnőben lévő gyomfajok) számára is élőhelyet biztosítanak. A kistáblás, mozaikos szántókon a vegyszerek mellőzése illetve kíméletes használata, továbbá a tápanyagbevitel korlátozása egyaránt hozzájárul a meglévő biológiai sokféleség megőrzéséhez, az egészséges termés és a természeti környezet fenntartásához.

A táj jellegzetes képéhez hozzátartoznak az út menti cserjés fasorok, ligetes facsoportok és a mélyebb részeken tenyésző bokorfüzesek. Természetvédelmi jelentőségük, hogy mozaikosabbá teszik az élőhelyeket (pl. feldarabolják, tagolják a nagyobb kiterjedésű, homogén gyepeket, szántókat), költő-, pihenő- és táplálkozóhelyet illetve vándorlási útvonalat biztosítanak. A térséget mind az európai, mind a nemzetközi jelentőségű madárélőhelyek között számon tartják, és emellet több kiemelt fontosságú madárvonulási útvonal is érinti.

Az MTÉT célja, hogy a területre jellemző extenzív gazdálkodás fenntartásával biztosítsa, a táj jellegének és természeti értékeinek megőrzéséhez elengedhetetlen feltételeket. Az egyes célprogramok összhangot teremtenek az itt gazdálkodók tájfenntartó tevékenysége és megélhetési lehetőségei, valamint a természetvédelem céljai és a mezőgazdálkodás érdekei között.

Fotó: Habarics Béla

